2e Jaargang No. 2 - December 1946

HUMANITAS

ORGAAN VAN DE STICHTING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG

REDACTIE: P. C. FABER EN J. BOETJE - Medewerkers: Mr. L. A. Donker, Mr. R. Friedman-v. d. Heide, E. Geerts, Dr. F. Grewel, Dr. G. Th. Kempe, D. Q. R. Mulock Houwer, H. Ploeg Jr., Dr. A. Querido, Mr. B. v. d. Waerden, e.a. - Adres Redactie en Administratie: Frederiksplein 46 Amsterdam-Centrum, Telefoon 36833, Gem. Giro S 602

P. A. POLS

De Rijkskampen voor sociale jeugdzorg

Dat er onderscheid te maken is in het maatschappelijk gedrag van onze jongens en meisjes is voor een ieder duidelijk. We praten over een oppassend meisje en een jongen, die voor galg en rad opgroeit. Maar we weten ook, dat tussen die twee uitersten varianten liggen en met erkenning van de gevaren, die in iedere rubricering van levend materiaal liggen, lijkt het ons voor goed begrip van het arbeidsveld van de werkkampen voor Sociale Jeugdzorg nodig, de jeugd in enkele hokjes in te delen.

We vinden aan de top een betrekkelijk kleine groep jonge mensen, wier leven vaak met behulp van een jeugdorganisatie lichamelijk en geestelijk tot een harmonisch geheel uitgroeit.

Na hen komt de veel grotere groep van de ongeorganiseerde jeugd, (laten we vooral niet de fout maken door hen alleen te zoeken in de arbeiderskringen), die zonder voldoende geestelijke binding en verdieping de volwassenheid tegemoet gaat en die daardoor het gevaar loopt te gaan behoren tot het geestelijke pauperdom, de karakterloze massa. De griezel- en liefdesfilm, voor enkelen een prul-roman, liefst met weinig tekst en veel plaatjes, en niet te vergeten de bonte Dinsdagavond-trein, ziedaar de goden van hun Walhalla. Hoe benauwend vlak hun jonge leven verloopt, toch zijn het als regel physisch en psychisch normale kinderen, op wier maatschappelijk gedrag niet veel is aan te merken. De Jeugdbeweging grijpt voor hen te hoog, doch een op lager niveau werkende organisatie voor de massa-jeugd kan deze jongens en meisjes nog wel binden.

Als derde groep zien we de Sociaal-labielen. Zij gelijken in vele opzichten op de leden van de tweede groep, doch door een zekere prae-dispositie, maar vooral door ongunstige milieu-factoren, leven zij voortdurend op de grens of net over de grens, van de criminaliteit. Hoe ongunstiger de omstandigheden, des te meer passeren er die fatale streep. Zelfs in de organisatie voor de massa-jeugd voelen zij zich niet thuis, daarvoor vertoont hun gehele persoonlijkheid reeds te veel en te grote tekorten. Zij moeten niet alleen opgevangen, maar ook gecureerd worden, willen zij de volwassenheid niet ingaan met een totaal verwrongen karakter-structuur (zie Dr. Koekebakker — Onze Kinderbescherming in Oorlog en Vrede; pag. 25).

Tenslotte is daar de groep van de sociaal onvolwaardigen en de psychisch abnormalen, die keer op keer op ernstige wijze met de maatschappij in conflict komen en die slechts met een totale her-opvoeding onder psychologisch deskundige leiding gebaat zijn en die zelfs voor een deel van hun jeugd voorlopig beter in een kunst-maatschappijtje, dan in het vrije leven op hun plaats zijn.

Ik ben mij ervan bewust, dat de karakteristiek van ieder van deze vier groepen uiterst summier, ja, zelfs onvoldoende is; ik geef eveneens toe, dat de grenzen tussen die groepen niet scherp te trekken zijn. Het is mij in dit verband slechts te doen om een ruwe aanduiding van het arbeidsveld van de afd. Sociale Jeugdzorg van het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, waaronder de Werkkampen voor Soc. Labiele Jeugd ressorteren. Dat arbeidsveld vindt die afdeling in de derde groep, die, als ik het zo zeggen mag, nog maar kort geleden ontdekt is. Voor de oorlog liet ons land deze jongens en meisjes volledig aan hun lot over, alleen als ze wat al te lastig waren, gingen ze naar een opvoedingsgesticht, waar ze verdwenen in de groep van de meer criminele jeugd, die inderdaad in een inrichting zijn plaats vindt. Het is een verheugend verschijnsel, dat die belangstelling na de bevrijding, in zeer belangrijke mate door de pioniersarbeid van de afd. Sociale Jeugdzorg, groeiende is, doch het gevaar is aanwezig, dat velen, die van iedere deskundigheid op dit terrein gespeend zijn, en die uit anderen hoofde behoren tot de groep van mensen, die het in onze tijd voor het zeggen hebben, de soc.-labielen toch weer zullen stoppen, waar zij niet horen. Nogmaals, we mogen deze jongens en meisjes niet indelen bij de meer criminele jeugd, maar de sociaal-labielen zijn er ook niet mee gebaat, als wij hen bij de massa-jeugd indelen. Het is een aparte groep, die een eigen behandeling nodig heeft. De afdeling Sociale Jeugdzorg kent thans in de eerste plaats de vier werkkampen voor onder toezicht gestelde jongens van 15 jaar en ouder. Een kamp voor 15-jarigen in Barchem, een kamp voor 16-jarigen te Appelscha, een voor 17-jarigen in Hummelo en een kamp voor de strafrechtelijk meerderjarigen te Beekbergen. Het toezicht is van zeer verschillende aard. In die kampen vindt u de onder gezinsvoogdij geplaatsten, voor wie het beter is, dat zij enige tijd uit de omgeving, waarin de conflicten ontstonden, verwijderd worden. Daar zijn ook de voorwaardelijk veroordeelden, de jongens, die een voorwaardelijke straf kregen, op voorwaarde, dat zij

naar een werkkamp gaan. We treffen daar aan de voogdij-pupillen, voor wie de korte, maar vrij felle morele injectie van het werkkamp beter is dan het gereglementeerde verblijf in een Rijks Opvoedingsgesticht. Ten slotte is in de Werkkampen ook plaats voor de jongens, die onder een of ander officieus toezicht staan, doch als regel kijken de commandanten van deze vier kampen niet erg verlangend naar hen uit, omdat zij zich al te gemakkelijk aan het kampleven kunnen onttrekken. Geheel vrijwillig komen de jongens dus niet, wel wordt een zekere bereidheid bij hen verondersteld. Een volkomen weerbarstige jongen is in het, in vergelijking met de Gestichten, veel vrijere kampleven niet te handhaven, al is het natuurlijk ook weer niet zo, dat de kampen voor iedere moeilijkheid terugdeinzen, integendeel. Niet zonder trots wijzen de kampen erop, hoe zij in de bezettingstijd, in de tijd van de grote gestichtsnood, zelfs regeringspupillen met succes behandeld hebben. De kosten voor de verzorging komen voor rekening van het Rijk, met die verstande, dat de ouders zorgen voor de kleding en het schoeisel. De deelnemers moeten worden aangemeld bij de Afd. Sociale Jeugdzorg, doch via den ambtenaar voor de Kinderwetten in het arrondissement, waar de jongen woont. De kampen brengen aan de plaatselijke instanties regelmatig rapport uit over het gedrag en de ontwikkeling van den jongen en regelen, in overleg met die instantie, zijn terugkeer in de maatschappij. Om niet, zoals in de Gestichten, al te veel van het vroegere milieu te vervreemden, gaan de jongens eenmaal in de zes weken, drie dagen met verlof, tenzij hun gedrag niet goed is geweest. Er wordt wel eens bezwaar gemaakt tegen de ligging van de kampen ver van de grote stad. Deze opposanten geven de voorkeur aan tehuizen in de stad. Die tehuizen, kampen of internaten, hoe men ze noemen wil, zijn ook nodig, maar we kunnen de, in vrije natuur liggende kampen niet missen voor de jongens, die eens enige tijd volledig losgemaakt moeten worden van hun vroegere milieu.

Het verschil tussen de kampen en de gestichten ligt natuurlijk in de eerste plaats in de geaardheid van de pupillen en daarmee in de methode, die bij ieder der beide groepen gevolgd kan worden. Ook hier geldt, dat het niet eenvoudig is, deze kwestie met een enkel woord af te doen. We volstaan alweer met een ruwe schets en willen gaarne aan ieder, die meent te moeten oordelen over dit werk, in overweging geven, het werk met eigen ogen te gaan aanschouwen. De kampen vrezen zo'n bezoek niet, want de ervaring heeft geleerd, dat tot oordelen bevoegde mensen slechts met waardering spraken over hetgeen ze te aanschouwen kregen.

In het algemeen kan men zeggen, dat de kampen, veel meer dan de gestichten, werken van uit de geest van de Jeugdbeweging. Zij willen het zo bitter noodzakelijke gemeenschapsbesef bijbrengen. De mens is niet als alleenstaand individu denkbaar; hij leeft in een voortdurende samenhang met anderen; hij zal voortdurend met andere mensen, ook met hen, die niet tot zijn godsdienstige of andere groepering behoren, moeten samenleven en met hen moeten samenwerken. De jongens hebben echter niet alleen te leren de samenhang met hun mede-mensen, maar ook met de natuur. Hun door bioscoop, reclame en bazarcultuur afgestompte aesthetische gevoelens zullen tot nieuw leven moeten worden gebracht. De jongens zullen leren, dat in de volkszang, het lekenspel, in de volksdans waardevolle elementen liggen voor de opbouw van hun leven. In de sport en in het spel gaat het niet alleen om de persoonlijke prestaties, maar ook, ja bovenal, om de gemeenschappelijke uitingsvormen van lichamelijke schoonheid, kracht, behendigheid en ridderlijkheid. In een verstandig toegepaste overdracht van verantwoordelijkheid van leiders op jongens zullen de kampen metterdaad tonen, dat het ernst is met het vertrouwen, dat zij in den jongen stellen.

In practische scholing zal zijn verantwoordelijkheidsgevoel ontwikkeld worden. En ten slotte, de arbeid, die hij leert verrichten, niet om er zoveel mogelijk geld aan te verdienen, doch als een dienst aan de gemeenschap; hij zal leren, dat „de bindende krachten van de gemeenschap in de arbeid liggen ".

Naast veel sport en arbeid op het veld of in het bos krijgen de jongens lager onderwijs en worden ze op andere wijze voorbereid op het vak, waarvoor zij lichamelijk en naar karakter geschikt zijn. Het gehele kampleven verloopt in een vlot tempo, waardoor geen tijd overblijft voor nutteloos nietsdoen.

Natuurlijk heeft de kampleiding voldoende begrip voor de individuele verschillen. Hoeveel waarde ook wordt gehecht aan een gezond groepsleven, de verschillen tussen de jongens zijn te groot en de behandeling van individuele tekortkomingen is voor de toekomst van iederen jongen van te veel betekenis dan dat daaraan zou worden voorbijgegaan.

De godsdienstige verzorging van de kerkelijk georiënteerde of aangesloten jongens wordt niet verwaarloosd. Een voor de kerken bevredigende regeling van dit vraagstuk is mogelijk, zodra de verschillende geestelijke stromingen door het curatorium in de leiding van het kampwerk betrokken zijn.

De gemiddelde duur van het kampverblijf is gesteld op zes maanden, maar het is duidelijk, dat men vóór een jongen naar het kamp gaat, niet aan zijn neus kan zien, of hij met vier, dan wel met zes, acht of negen maanden gebaat zal zijn.

Als een jongen over voldoende verstandelijke aanleg, technisch inzicht en handvaardigheid beschikt kan hij worden overgeplaatst naar een vak-internaat, waar hem een vak wordt geleerd. Deze vak-internaten, waarvan er twee zijn, liggen dichter bij een stad dan de andere kampen, n.l. bij Apeldoorn en bij Leiden. In het algemeen beschikt de jongen, die langzamerhand rijp wordt voor terugplaatsing in vroeger milieu, in het vak-internaat over grotere vrijheden dan in het werkkamp. In de werkplaatsen komt hij, zonder dat dit tot conflicten leidt, met de vrije deelnemers van die werkplaatsen in aanraking.

Voor de jongens, die niet langer in een werkkamp behoeven te blijven, doch die ook nog niet onmiddellijk naar de maatschappij terug kunnen, beschikt de afdeling Sociale Jeugdzorg thans over een Tehuis voor Werkende Jongens in Schiedam.

Na de bevrijding is de afdeling ook begonnen met de arbeid onder de sociaal labiele jeugd beneden de 15-jarige leeftijd; de schooljongens vanaf 12 jaar, die door ongeoorloofd schoolverzuim, vrij ernstige baldadigheden, reeds met de maatschappij in conflict komen. Uitgangspunt daarbij was, dat het niet verantwoord is, te wachten met een behandeling van deze jongens tot zij de puberteit reeds in zijn of achter de rug hebben. Hoe eerder hoe beter. We zullen echter op dit werk thans niet nader ingaan, maar een ander gelegenheid geven, u daarover in te lichten.

Terloops noemen wij u nog de drie schippers-internaten en het daarbij behorende selectie-kamp, doch omdat de bevolking niet in hoofdzaak bestaat uit sociaal labiele jeugd gaan wij in dit artikel niet over tot een bespreking van deze internaten. De aanmelding voor deze internaten geschiedt via de gewestelijke arbeidsbureaux, waar men alle inlichtingen kan krijgen.

Wij hopen u in deze twee artikelen een indruk te hebben gegeven van de voorgeschiedenis, het arbeidsveld en de arbeid van de werkkampen voor sociaal-labiele jongens. Zij hebben hun nuttigheid en noodzakelijkheid bewezen en snakken naar een rustiger tijd, om tot volle ontplooiing te komen.

OPVOEDING BUITEN HET EIGEN GEZIN

57.000 Nederlandse kinderen, bij wie zijn meegeteld de kinderen van, om politieke redenen, gedetineerde ouders, moeten worden opgevoed buiten het eigen gezin.

57.000 Nederlandse kinderen buiten het eigen gezin — het is een beangstigend probleem .Waarheen met die kinderen? Dat is de grote vraag. Plaatsing in gezinnen en tehuizen is het antwoord.

Gezins- en Inrichtingsverpleging; er is heel veel over geschreven en er zal nog veel over geschreven worden. Wanneer we de literatuur over dit probleem bestuderen, dan komen we tot het inzicht, dat de beschouwingen, die thans gegeven worden, wel heel wat verschillen van die, welke zo'n twintig en meer jaren geleden ten beste werden gegeven. De psychologie is een woordje mee gaan spreken; er wordt meer wetenschappelijk geobserveerd en soms worden nieuwe wegen gewezen.

Daarmede is echter het vraagstuk niet opgelost. Gezins- en Inrichtingsverpleging, ze zullen hun voorstanders behouden, al zijn de tegenstellingen thans minder sterk. Verbonden met elkaar hebben deze twee vormen van verpleging hun eigen waarde en zonder zich dogmatisch uit te spreken voor de ene of voor de andere vorm, wordt nu het probleem, welke soort verpleging geschikt is voor dit en welke soort voor dat kind.

Verder rijst dan altijd weer de vraag, wanneer er bezwaren rijzen tegen de Inrichtingsverpleging — en ze zijn er — zijn die bezwaren inhaerent aan elke vorm van Inrichtingsverpleging of zijn, bij een andere werkwijze, vele van deze bezwaren weg te nemen?

Het is niet de bedoeling van dit korte artikel, om uit te maken, op welke wijze een oplossing is te vinden. We willen voor vandaag slechts de belangstelling vragen voor drie artikelen in dit orgaan en voor één artikel uit een ander orgaan.

In de eerste plaats wijzen we op het artikel van den heer P. A. Pols, „De Rijkswerkkampen voor Sociale Jeugdzorg", in de tweede plaats vragen wij de aandacht voor een beschouwing over Rijks-Opvoedingsgestichten en in de derde plaats vermelden wij het artikel van J. H. Kroes over Tehuizen met Beperkte Vrijheid.

Wie deze drie bijdragen wil beoordelen, dient te beseffen — de heer Pols vestigt hierop nadrukkelijk de aandacht — dat in de Rijkskampen en in de Rijks-Opvoedingsgestichten niet dezelfde categorieën van kinderen worden opgenomen of althans behoren te worden opgenomen, terwijl er tussen de verpleegden van de Rijkskampen en die van de Tehuizen met Beperkte Vrijheid wel overeenkomst is aan te wijzen.

Gelukkig is er in de laatste jaren meer differentiëring gekomen in het opvoedingswerk en wil dit slagen dan dient met zorg gekozen te worden. Voor de Kinderrechters en de Ambtenaren voor de Kinderwetten is hier bovenal een zeer belangrijke taak weggelegd.

Wie er rekening mee houdt, dat èn de Rijkskampen èn de Rijks-Opvoedingsgestichten hun eigen materiaal ter bewerking hebben, of althans moeten hebben, zal waardering kunnen hebben voor deze beide instituten. De vraag mag niet zijn òf de ene òf de andere vorm, maar uitgaande van beider doelstelling dient er aan meegewerkt te worden, dat beide instituten de kans krijgen, om tot goede ontplooiing te komen.

Wanneer de heer Pols erop wijst, dat in het Curatorium over de Rijkskampen de verschillende geestelijke stromingen vertegenwoordigd dienen te zijn, dan delen wij zijn mening volkomen en met alle bescheidenheid, die een jonge instelling betaamt, menen wij toch te mogen constateren, dat in „Humanitas" een vrij belangrijk volksdeel vertegenwoordigd is en dat wij tot medewerking bereid zijn.

Het andere belangrijke artikel, waarop wij de aandacht willen vestigen, is de uitvoerige beschouwing, die de heer Ph. H. van Praag, directeur van de tehuizen voor kinderen van Politieke Delinquenten „Uytenbosch en Buitenzorg" te Baarn, wijdt aan het vraagstuk der ouderloze kinderen.

In „Volksontwikkeling " 22e Jaargang, Nr. 2, van November 1946, verscheen van zijn hand een uitvoerig artikel, getiteld: „Over ouderloze kinderen". Wie zich voor het vraagstuk van verpleging van kinderen in inrichtingen interesseert, neme kennis van deze uitvoerige en belangrijke beschouwing. Het is onmogelijk om dit uitvoerig artikel in een korte aantekening te bespreken. We volstaan dan ook met belangstellenden, en daartoe rekenen we ook onze afdelingsbesturen, te verwijzen naar dit artikel, onder vermelding, dat „Volksontwikkeling" verkrijgbaar is bij de Administratie van Volksontwikkeling, Brink 10, Assen, en bij den secretaris der Redactie, dr. P. H. Schröder, Centraal-Station, Kamer 55—57, Amsterdam-C.

P. C. F.

HET RIJKSTUCHT- EN OPVOEDINGSWEZEN MEER IN HET BIJZONDER DE PLAATS VAN DE RIJKSGESTICHTEN

Toen de bekende en zegenrijke Kinderwetten in het jaar 1903 tot stand waren gekomen, stond het Ministerie van Justitie voor de omvangrijke taak het tot dusverre in de rijksgestichten toegepaste systeem zowel uiterlijk als innerlijk om te bouwen. De instellingen leken meer op kazernes en gevangenissen dan op opvoedingstehuizen, de verblijfzalen op grote, ongezellige opbergingsruimten dan op kamers, waar een gezellige sfeer mogelijk is.

Wie nog terugziet, wat toen is gewrocht, moet gewagen van grote verdiensten aan het adres van degenen, die destijds deze taak moesten volbrengen m.a.w. wat onder leiding van den energieken Secretaris-Generaal Mr. Dresselhuijs tot stand is gebracht. Er was systeem in deze opbouw.

In Amersfoort het schoolgesticht, in Avereest het dubbel gesticht met landbouw- en vakopleiding, in de Kruisberg observatie en een afdeling voor achterlijken en psychopathen, in Alkmaar de gereïntegreerden, in Leiden het strafgesticht. De nieuwe inrichtingen op moderne leest geschoeid. De oudere van buiten en binnen omgebouwd. Kleine verblijfzalen, kleinere werkplaatsen. Van massa drillen tot een individuele opvoeding.

Analoog met dit alles werd de nodige aandacht geschonken aan de personeelsformatie, overeenkomstig de geest van de Kinderwetten. Het instituut van opvoedend ambtenaar werd ingesteld. Jongere mensen, aan wie behoorlijke eisen werden gesteld, deden hun intree. Naast het intellect werd de nodige aan-

TEHUIZEN MET BEPERKTE VRIJHEID

Een aantal jaren geleden werd door de oud-Kinderrechter mr. De Jongh, de oprichting gepropageerd van „Tehuizen met beperkte vrijheid", d.w.z. tehuizen, waarin jongens of meisjes werden opgenomen, die òf reeds van het rechte pad waren afgedwaald, òf het gevaar hiervoor liepen. De bedoeling was, dat deze kinderen onder stevige leiding kwamen, zonder daarbij het contact met de maatschappij te verliezen.

Teneinde dit laatste te bereiken, werden de kinderen in de gelegenheid gesteld naar school of naar hun werk te gaan, waardoor zij dus een veel grotere vrijheid genoten, dan in de andere inrichtingen het geval is. Wel is waar werd dit systeem reeds in Weeshuizen e.d. toegepast, maar dan betrof het steeds kinderen, wier gedrag geen aanleiding gaf tot bijzondere moeilijkheden. In Tehuizen met beperkte vrijheid worden echter kinderen opgenomen, die uit hun eigen omgeving moeten worden verwijderd, hetzij omdat hun gedrag of een bepaalde a-sociale handeling hun in aanraking bracht met de justitie, of omdat hun milieu zo slecht is, dat er gevaar bestaat voor dergelijke afdwalingen. Het gaat hier dus om kinderen, waarbij het gevaar voor ontsporing groter is.

Voordien bestond wel een inrichting, waarin naast de z.g. „normale" gevallen ook „Kinderrechter"-kinderen werden opgenomen, doch dit was een uitzondering.

Het spreekt wel vanzelf, dat aan leiding en personeel van deze Tehuizen wel zeer hoge eisen moeten worden gesteld. Het feit, dat de kinderen regelmatig in contact met de „buitenwereld" komen, brengt met zich mee, dat de invloeden van buitenaf veel sterker werken dan dit bij kinderen in de z.g. gesloten inrichtingen het geval is. Er moet hiermede rekening worden gehouden door het opvoedende personeel. Waar opvoeden echter „zelfstandig-maken" is en zelfstandig zijn toch wil zeggen, dragen van verantwoordelijkheid, liggen de voordelen van deze methode voor de hand.

Wij kunnen verantwoordelijkheid alleen leren dragen in de practijk, hetgeen met zich meebrengt, dat de opvoeder zijn opvoedeling(e) steeds meer en groter verantwoordelijkheid moet opleggen, en is er een betere gelegenheid dan de inrichting, welke wij hierboven noemden?

De laatste jaren zijn in ons land meerdere tehuizen met beperkte vrijheid opgericht en steeds meer wint de overtuiging veld, dat er veel meer van deze inrichtingen moeten verrijzen. In en na de oorlog zijn er helaas weer enige verdwenen door vordering van de gebouwen, waarin zij gevestigd waren, terwijl tot nu toe geen gelegenheid werd gevonden deze te-

---

dacht besteed aan de persoonlijkheid van den opvoeder. Het examen had een heel ander karakter dan dat van andere onderzoekingen. Wij behoeven slechts de naam van wijlen Klootsema te noemen, die hart, hoofd en nieren kon proeven.

De staatszaak was in die dagen primair, de rijksgestichten gaven wat de eisen voor het personeel aangaat, de arbeidsvoorwaarden, de salarissen de normen aan. Het particulier initiatief lag nog in de windselen.

Nu willen wij geen bezwaren uiten tegenover de veranderingen, die te dien opzichte in de loop van de jaren hebben plaats gevonden. Wij prijzen ons gelukkig te kunnen constateren, dat dit werk ook dynamisch is gebleken en nog blijft. Bovendien wordt in de Kinderwetten het particuliere initiatief op de voorgrond gezet en wij mogen niet ontkennen, dat dit juist gezien is. Waar wij ons altijd tegen hebben verzet is de stelselloze afbraak van de taak der rijksgestichten door de opeenvolgende Ministers van Justitie toegepast, die alleen tot doel hadden bezuiniging en nog eens bezuiniging toe te passen.

Van de opvoedingsgestichten zijn er thans twee over, bestemd voor jongens, n.l. te Doetinchem en te Amersfoort. Dat voor meisjes te Zeist heeft men altijd intact gelaten. Er moest toch een gesticht blijven, waar de ergste gevallen konden worden behandeld en dat is een geluk voor Zeist geweest. De tuchtscholen zijn teruggebracht tot twee, te Nijmegen en te Ginneken, vermeerderd met een tijdelijke te Veenendaal.

In het belang van de jongens zouden wij op dit ogenblik meer of betere plaats willen vragen voor het landbouwonderwijs te Doetinchem; door opheffing van het gesticht te Avereest, is dit werk in het gedrang gekomen. De vakmensen in Doetinchem hebben gemaakt wat er van te maken is, doch nu de inrichting staat op het punt gereorganiseerd te worden, is het tijdstip voor een grondige wijziging van een vakopleiding op moderner leest geschoeid van het grootste belang.

De meest grondige afbraak ten opzichte van de personeelsformatie is destijds geschied door Minister Donner in het jaar 1933, toen hij het instituut van het opvoedend ambtenaarsschap vernietigde. Het rapport Welter had gewezen op de duurte van het stelsel. De bezuiniging vierde hoogtij. Wel is waar golden de Kinderwetten nog, maar de Gulden ging voor. Geheel het personeel beneden de rang van adj. Directeur werd ontslagen en kon als werkmeester en als beambte in algemene dienst, of beambte in huishoudelijke dienst op veel lager salarisniveau in dienst blijven. Merkwaardig was het, dat het systeem in de gestichten niet veranderd werd. De vakopleiding bleef ongewijzigd, het groepssysteem gehandhaafd.

De ondervinding in de rijksgestichten had reeds geleerd, dat voor deze arbeid geschikt zijn persoonlijkheden met een speciale schoolopleiding en merkwaardig was het, dat de particuliere gestichten in die tijd zo langzamerhand tot deze conclusie waren gekomen. Het Departement van Jusitie had echter twee resultaten met deze maatregel bereikt:

1). Bezuiniging.

2). De particuliere gestichten konden zich niet meer optrekken aan de rijksinstellingen.

Dat de verpleegden van deze gang van zaken de dupe waren, behoeft geen nader betoog; wie zal schatten het geestelijk nadeel aan de knapen teweeggebracht?

Merkwaardig, doch logisch verloopt na deze de geschiedenis van de personeelsformatie en opleiding bij de particuliere instellingen. Zij toch hadden een belangrijke taak van de rijksgestichten overgenomen, slechts de allermoeilijkste van de ter beschikking gestelden kwamen meer in de rijkstehuizen. Daardoor kwam in het particuliere kamp op congressen etc. de opleiding in het brandpunt van de belangstelling te staan. Men zag in, dat men er niet kwam met den jongen man alleen met de lagere school. Eisen op geestelijk en vakgebied werden gesteld, cursussen geopend. Het particulier initiatief ging voorop en bij de rijksgestichten werd niets gedaan.

Ten slotte kwam de tweede wereldoorlog. Het oude personeel is verdwenen. Het nieuwe is een grote men-

huizen opnieuw in te richten. Dit is des te meer jammer, waar de ervaring ons heeft geleerd, dat de resultaten, die behaald werden, de moeite waard zijn en nog beter kunnen worden, indien dit werk op deskundige wijze met goed geschoold (en dus behoorlijk betaald) personeel wordt aangepakt.

Men zal bij de oprichting van deze tehuizen rekening moeten houden met de plaatselijke omstandigheden. Zij zullen moeten worden gevestigd daar, waar ruim gelegenheid is voor alle soorten onderwijs, vooral ook nijverheidsonderwijs, en behoorlijke werkgelegenheid. Het meest geschikt is een niet te kleine plaats, zo mogelijk in een streek met landbouw, groententeelt en industrie.

In het algemeen zijn de kinderen, indien zij niet geschikt zijn voor voortgezet onderwijs, aangewezen op nijverheidsonderwijs. Dan moet de school niet te ver van de Inrichting verwijderd zijn en niet in een andere plaats gevestigd, zodat behoorlijke contrôle op schoolbezoek en gemakkelijk contact met het onderwijzend personeel mogelijk is.

Voor zover de jongens en meisjes niet meer naar school gaan, moet er een behoorlijke en gevarieerde werkgelegenheid voor hen te vinden zijn. Ook hiervoor moeten niet te grote afstanden worden afgelegd, omdat juist bij deze kinderen contact tussen opvoeders en werkgevers zo noodzakelijk is.

Verder moet er dus gevarieerde werkgelegenheid zijn, zodat er zoveel mogelijk rekening kan worden gehouden met de aanleg van het kind en de voorwaarden voor het verwerven van arbeidsvreugde zo gunstig mogelijk zijn. Dit is iets, wat voor iedereen van belang is, maar het is vooral voor deze kinderen, die veel steun nodig hebben, belangrijk.

Gedurende de laatste jaren van de oorlog had ondergetekende de leiding over een dergelijke inrichting, welke ook weer moest worden opgeheven doordat er geen gebouw beschikbaar was.

Gaarne een volgende keer iets over de practijk van dit werk.

J. H. K.

---

gelmoes.

Toch blijven de rijksgestichten als top van het totale opvoedingswezen noodzakelijk. Eerstens omdat krachtens Art. 16 van de Maatregelenwet de particuliere instellingen hun weerbarstige elementen aan de directe staatszorg moeten kunnen overdoen, tweedens omdat de rijksinstellingen bestemd moeten blijven voor die jongens, waarvan de ouders wensen, dat zij in niet kerkelijke zin zullen worden opgevoed.

Gaarne zouden wij, allereerst in het belang van de pupillen willen zien, dat, nu het principe van de individuele opvoeding in de staatstehuizen ook terecht is gehandhaafd, het Departement van Justitie aan de personeelsformatie en de opleiding de nodige aandacht besteedt.

Ingevoerd dient te worden, evenals bij de particuliere gestichten het oude principe van het instituut opvoedend ambtenaar, een woord, dat zo volkomen de taak van den man weergeeft.

Vereisten zijn: persoonlijkheid, diploma H.B.S. 5 j. of Gymnasium. Na zijn tijdelijke benoeming volge een door het Rijk te geven cursus van een jaar, zoals deze onlangs door het Departement is gegeven aan de pas benoemde reclasseringsambtenaren aan de School voor Maatschappelijk werk te Amsterdam.

Voor de vak-opvoedend ambtenaar worde gevraagd het nijverheidsexamen in zijn vak.

Mochten zich onder het huidige personeel, ook van de laagste rang, lieden bevinden, die door de betrokken directeuren practisch voor het opvoedend ambtenaarswerk geschikt bevonden zijn, dan dienen deze een cursus van drie jaar te volgen, waarvan het laatste jaar parallel loopt met dat van die van de opvoedende ambtenaren uit de vrije maatschappij.

Ten slotte nog een practische opmerking over de vakopleiding; deze dient zich aan te passen aan de maatschappij, aan het hoofd daarvan dient te staan een man, die de eisen, aan de pupillen in de fabriek te stellen, door ervaring in die fabrieken van nabij kent, theoretisch volkomen geschoold is, en leiding kan geven aan zijn vakleraren.

De Algemene

VERGADERING

Op 30 Nov. en 1 Dec. j.l. kwam onze Stichting in algemene vergadering in Utrecht bijeen. De overgrote meerderheid der afdelingen had zich laten vertegenwoordigen. Om een geijkte uitdrukking te gebruiken, de afwezigen hadden ongelijk.

De waarde van een dergelijke bijeenkomst moet, geloven we, niet in de eerste plaats worden afgewogen naar de besluiten, die genomen werden — al waren die op zichzelf zeer belangrijk — maar wel naar de geest, die er heerst. De geest nu, was perfect. Het trof me, hoe onze voorzitter, mr. In 't Veld, die wel door niemand ervan verdacht wordt, dat hij zich te buiten gaat aan zinloze woorden, in zijn samenvattend overzicht na de inleidingen van Lensink en Rocenbohm en de discussies naar aanleiding van deze inleidingen, getuigde, dat deze bijeenkomst voor hem was geweest een verfrissend bad. Na de moeilijkheden, die hij in zijn bestuurstaak als burgemeester van Zaandam in de afgelopen week had gehad, was deze bijeenkomst een verademing, en volkomen beamen we zijn mening, dat door onze conferentie tussen onze medewerkers in de verschillende afdelingen een band van vriendschap is ontstaan.

Ja, de geest was uitstekend. Nadat de inleiders aan het woord waren geweest, kwamen de vertegenwoordigers uit de afdelingen mededelingen doen over hun ervaringen. Ze vertelden over de vele en velerlei moeilijkheden, die ze aanvankelijk hadden ondervonden, maar uit hun woorden sprak toch ook wel heel sterk de overtuiging, dat het zou gelukken, de moeilijkheden te overwinnen, en de noodzakelijkheid van onze arbeid.

Twee inleidingen waren er. Theoretische beschouwingen gaven ze niet, wat trouwens ook niet de bedoeling was. Ze vertelden ieder op eigen wijze van hun ervaringen; Lensink sprak over het werk in Rotterdam, Rosenbohm over de verrichtingen in de Zaanstreek. Zonder dat de beide inleiders het hadden afgesproken, sloten hun inleidingen zich prachtig bij elkaar aan.

Lensink vertelde uitvoerig het aandeel, dat de afdeling Rotterdam had in de verdeling der HARK-goederen, over de medewerking aan gezinsvoogdij (het is een succes en een gelukwens waard, dat zovele onderwijzers en onderwijzeressen zich voor deze arbeid beschikbaar gesteld hebben), over het Rotterdamse stelsel van gezinszorg (niet te verwarren met gezins**verzorging**) en over de werking van het Advies- en Contactbureau.

Rosenbohm schonk vooral aandacht aan de vrijwillige armverzorging en op levendige en duidelijke wijze schetste hij de ontwikkeling van deze werkzaamheden in de Zaanstreek. Ook hij memoreerde de werkzaamheden van het Zaanse Adviesbureau, dat onder de voortreffelijke leiding staat van de sociaal-paedagoog Geerts en mevr. Ankum.

Zooals vermeld, de beide inleidingen gaven aanleiding tot uitvoerige mededelingen van de afdelingen. Het bemoedigende in al die mededededelingen was, er waren en er zijn moeilijkheden, moeilijkheden vooral ook van financiële aard, maar toch, het werk begint te lopen. Jammer, dat niet alle afdelingen vertegenwoordigd waren. Stellig hadden ook zij, in wat werd medegedeeld, bemoediging gevonden. Volkomen terecht wees o.a. Kroes (Amsterdam) op de belangrijkheid en de noodzakelijkheid van voldoende scholing.

Het woord van dank, dat onze voorzitter bracht aan de beide inleiders, was verdiend. Inderdaad, ze hadden zich uitstekend voorbereid en hun werk getuigde van grote ernst.

Belangrijke besluiten werden er ook genomen. In de eerste plaats werd de samenwerking met het Humanistisch Verbond geregeld. Met algemene stemmen werden aanvaard de voorstellen, die door de ingestelde Commissie waren geformuleerd en die als volgt kunnen worden samengevat:

1. „Humanitas" blijft als zelfstandige organisatie bestaan.
2. Tussen „Humanitas" en het „Humanistisch Verbond" is samenwerking gewenst.
3. Teneinde de samenwerking zoveel mogelijk te bevorderen, worde ingesteld een Contact-Commissie van vijf leden en wel twee vertegenwoordigers van „Humanitas", twee vertegenwoordigers van het Hum. Verbond en deze vier kiezen een voorzitter. (Het Hum. Verbond stelt als voorzitter voor mr. J. in 't Veld).
4. In die plaatsen, waar afdelingen van beide organisaties bestaan, wordt de instelling van plaatselijke Contact-Commissies bevorderd.
5. De buiten-kerkelijke leden van „Humanitas" worden opgewekt, lid te worden van het Hum. Verbond; noch drang noch dwang worden uitgeoefend.
6. De oprichting van afdelingen wordt wederzijds bevorderd.
7. Het orgaan „HUMANITAS" blijft bestaan.

Na een korte toelichting van mr. In 't Veld en een korte discussie werd dit voorstel, zoals vermeld, met algemene stemmen aanvaard.

Door den afgevaardigde van Arnhem, Miechels, werd er op gewezen, dat de consequentie van de aanneming van dit voorstel zal moeten zijn, ook contact te zoeken met de kleinere kerkgenootschappen en dat dit allereerst in de landelijke besturen moet worden geregeld, waarna het ook plaatselijk zal moeten worden doorgevoerd. De voorzitter wees erop, dat het de bedoeling is, in het uit te breiden Centraal Bestuur op te nemen enkele personen, die behoren tot deze kring en in het nieuwe Centraal Bestuur dit vraagstuk te bespreken en later met bepaalde voorstellen te komen.

Het Centraal bestuur werd uitgebreid en zal voortaan bestaan uit 15 leden. Uit en door dit Centraal Bestuur zal worden gekozen een Dagelijks Bestuur van 5 leden. Tot leden van het Centraal Bestuur werden aangewezen: mr. J. in 't Veld, C. v. d. Lende, H. Ploeg Jr., W. van Halm en P. C. Faber, die reeds zitting hadden en verder: mej. dr. Aukes, Bakkum; G. W. Landman, Hengelo; J. Warmerdam, Zaandam; J. Bommezij, Edam; mevr. v. Oostrum—De Boer, Leeuwarden; L. S. Smeele, Bussum; J. W. G. Lensink, Rotterdam; F. H. W. Vliegen, Haarlem; H. J. Zunderman Jr,, Leiden; Hr. Diebrink, Eindhoven.

Op voorstel van de afdeling Hilversum werd ingesteld een Landelijke Commissie voor de Financiële Propaganda. Tot leden van deze Commissie werden benoemd: C. van der Lende, Amstelveen; J. W. Lebon, Hilversum; Kees Jägers, Amsterdam; mej. N. Weltevreden, Almelo; mevr. v. Oostrum—De Boer, Leeuwarden; Evert Vermeer, Naarden; P. C. Faber, A'dam.

Bij de bespreking van dit voorstel vroeg Lensink (R'dam) inlichtingen over de financiële positie van de Stichting. Dit verzoek gaf den secr.-penningmeester Faber gelegenheid, een uitvoerige uiteenzetting te geven over het verloop van uitgaven en inkomsten en het voorstel van Hilversum warm aan te bevelen. Hij moest er op wijzen, dat versterking der inkomsten stellig geboden is en hij hoopte zeer, dat de in te stellen Commissie tot belangrijke resultaten zou kunnen komen.

Nog een andere Commissie werd ingesteld. Bij de totstandkoming van „Humanitas" werd een Stichtingsacte vastgesteld, terwijl later een huishoudelijk reglement werd aanvaard. De ontwikkeling der werkzaamheden maakt het evenwel noodzakelijk, zich over de organisatorische opzet nader te beraden. Tot leden van deze Commissie werden benoemd: mr. B. v. d. Waerden, Amsterdam (voorzitter); mr. M. Stokvis, Hilversum; F. S. Noordhoff, Haarlem; P. C. Faber, Amsterdam (secetaris).

De geest van deze algemene vergadering was, de verslaggever herhaalt dit gaarne, voortreffelijk. De verzorging door de Utrechtse afdeling, met aan het hoofd de secretaris Praas, was, zoals we gewend zijn, af en het woord van dank van den voorzitter aan de Utrechtse afdeling en aan de pleegouders van de afgevaardigden, werd door hartelijk applaus onderstreept.

Versterkt door het gevoel van onderlinge vriendschap en saamhorigheid, verrijkt door de talrijke adviezen, die werden gegeven (denken de afdelingen aan de wenk van den Utrechtsen voorzitter Van der Vlist inzake de „preuves"?) keren we terug naar onze afdelingen, om het werk met kracht voort te zetten.

Vriendschap en saamhorigheid constateerde de voorzitter als belangrijke elementen van ons aller werk. Is het wonder, dat wij ons zeer verheugden dat het den secretaris van de afd. Hilversum, mr. M. Stokvis, na langdurige ongesteldheid weer gegeven was in ons midden te zijn en dat kon worden medegedeeld, dat J. Boetje hopelijk tegen Kerstmis weer in zijn gezin zal terugkeren en tegen half Januari 1947 weer aan het werk zal kunnen gaan?

P. C. FABER.

CURSUS

VAN DE BLAUWE N.V.

De borrel is weer populair. In officiële publicaties schrijft men weer over „jenever en andere volksdranken". Ons land gonst van drankpraatjes. Borrel en bier zijn met gejuich ingehaald en er is een wijdverbreide veralcoholisering van de beschaafde omgangsvormen of wat men daarvoor houdt. Hele volksgroepen zijn bezeten door de zucht en de jacht naar straffe drankjes. Onder vrouwen en jongeren is een voor de oorlog ongekend verbruik. Verkeersongevallen en geslachtsziekten wedijveren om de voorrang als volkspestillanties. Beide nauw verwant aan de lolmotor die op alcohol loopt.

De drankbestrijders hebben weer alle reden om zich bestrijders te noemen. De Nederl. Ver. tot Afschaffing van Alcoholhoudende Dranken, onze Blauwe N.V., is in haar publicaties en activiteit dan ook weer strijdvaardiger en feller dan in lang nodig was. Zij heeft haar 16.000 leden te wapen geroepen en is opnieuw volledig strijdorganisatie. In November, van oudsher de Blauwe Maand, treedt zij over heel ons land extra

naar buiten en appelleert in woord en geschrift aan inzicht en geweten en vooral aan het verantwoordelijkheidsbesef van ons volk.

Maar zij is méér dan strijdorganisatie. Zij is niet alleen ergens tègen. Zij is ook vóór een maatschappij die met recht een gemeenschap van Mensen mag worden genoemd. Een gemeenschap waarin de gewone mens wat meer uiterlijke welvaart en innerlijk geluk moet kunnen vinden. Naar de Nieuwe Gemeenschap streven wij in velerlei verbanden en vormen, in het bindende bewustzijn dat deze Nieuwe Gemeenschap drankvrij zal zijn of niet zal zijn. Naar de Nieuwe Mens streeft de N.V. in heel haar culturele werk al sinds tientallen jaren ook zelfstandig.

In deze winter van '46 op '47 culmineert dit streven in de landelijke organisatie van een cursus „Inzicht en Uitzicht-Tijdsproblemen voor jongeren en ouderen", die de voorwaarden voor eenvoudig menselijk geluk als leidraad heeft. De gelukkige mens is hij, die wat inzicht in eigen wezen heeft, die een geestelijk houvast heeft, dat hem krachtbron en rustpunt is, die het goede huwelijk en gezinsleven kent en beleeft, die in z'n arbeid bevrediging vindt, die zich in z'n vrije tijd harmonisch ontplooit en die als bewust gemeenschapsmens zijn hoogste mogelijkheden bereikt in dienende verantwoordelijkheid.

Over ieder van deze hoofdstukken is door bekwame schrijfsters en schrijvers een syllabus samengesteld, die aan de honderden inleiders en inleidsters in het land het nodige richtsnoer geeft. Vele van de 250 N.V.-afdelingen in het land organiseren deze cursus, veelal in samenwerking met andere verenigingen, wie evenals ons de Nieuwe Mens ter harte gaat.

Waar dit mogelijk is zou samenwerking met de plaatselijke afdelingen van de Stichting voor Maatschappelijk Werk bij de organisatie van deze cursus gewenst zijn. De Blauwe N.V. is tot deze samenwerking gaarne bereid. Het komt ons voor, dat deze cursus van belang is voor de verdieping van ons inzicht in de problemen die de gewone mens het meest direct raken. Een inzicht dat ons als Humanitas-mensen dagelijks te pas komt.

K.

DE GEZINSVERZORGING

EEN BELANGRIJK RAPPORT

In October 1945 werd door de Raad van Beheer van Nederlands Volksherstel een Commissie ingesteld voor de bestudering van het vraagstuk der gezinsverzorging. Met den minister van Sociale Zaken werd overleg gepleegd over de samenstelling van deze Commissie.

Enige tijd geleden verscheen nu het rapport van deze Commissie. Uit dit rapport doen we hier enkele grepen.

De Commissie komt tot de conclusie, dat er een grote behoefte aan gezinsverzorgsters bestaat. Reeds vóór de oorlog was die behoefte er, maar door de oorlog is die behoefte nog sterk gegroeid. Deze behoefte kan ontstaan door:

a. ziekte of tijdelijke afwezigheid van de huisvrouw;
b door tekortschieten van de huisvrouw in de juiste verzorging van het gezin wegens onvoldoende scholing, geestelijke defecten, of onmaatschappelijk gedrag.

In verband met deze oorzaken worden onderscheiden **gezinsverzorgsters,** bestemd voor gezinnen, waar de huisvrouw door ziekte of tijdelijke afwezigheid vervangen moet worden **gezinsverzorgsters A)** en **sociale verzorgsters,** bestemd voor gezinnen, waar de huisvrouw door onvoldoende scholing, geestelijke defecten of onmaatschappelijk bedrag tekortschiet **(gezinsverzorgsters B).**

Stellig behoeft het geen betoog, dat de Commissie tot de conclusie komt, dat aan de gezinsverzorgsters B andere en meerdere eisen zijn te stellen dan aan de gezinsverzorgsters A. Als algemeen uitgangspunt geldt, dat de gezinsverzorging dient te worden een afzonderlijk beroep, dat op de duur wettelijke bescherming behoeft.

Het spreekt vanzelf, dat deze gezinsverzorgsters opleiding behoeven en dat die voor de gezinsverzorgsters B meer omvattend zal moeten zijn dan die voor de gezinsverzorgsters A.

Voor de opleiding voor de gezinsverzorgsters B wordt vereist het bezitten van het diploma A. Het leerplan voor deze opleiding moet nog worden vastgesteld.

Voorts wordt in het rapport uitgesproken, dat in geheel Nederland organen tot stand worden gebracht, die de gezinsverpleging ten doel stellen. Deze organen hebben tot taak, de garandering van een vast minimum-salaris, regeling van de verdere salariëring en van de rechtspositie der verzorgsters en de vaststelling van een instructie, de plaatsing van de verzorgsters, het houden van toezicht op de verzorgsters en de bevordering van behoorlijke gelegenheid tot huisvesting en ontspanning van de verzorgsters.

Duidelijk is, dat de gezinsverzorging kosten met zich meebrengt. Als wens wordt uitgesproken, dat de gezinnen zoveel mogelijk de kosten van de gezinsverzorging zullen hebben te dragen. Gedacht wordt daarbij aan een soort verzekeringsstelsel, waar tegenover de voldoening van een regelmatige bijdrage, in bepaalde gevallen aanspraak kan worden gemaakt op gezinsverzorging. Uit de aard der zaak geldt dit voor de gezinsverzorging A.

Voorts is gedacht aan het verkrijgen van contributies of giften van particulieren, aan subsidies van kerken, instellingen en bedrijven, gemeente, provincie en Rijk.

Tenslotte komt de Commissie tot de uitspraak, dat er wordt gevormd een Centraal Orgaan, genaamd Centrale Raad voor Gezinsverzorging. In deze Centrale Raad zullen o.m. zitting hebben vertegenwoordigers van landelijke instellingen voor Gezinsverzorging.

In een op Maandag 25 November 1946 gehouden vergadering werd besloten tot de vorming van deze Centrale Raad over te gaan en onze Stichting werd uitgenodigd, ook een vertegenwoordiger in deze Centrale Raad aan te wijzen. Het Centraal Bestuur van „Humanitas" besloot aan deze uitnodiging te voldoen. Als secretaris van deze Centrale Raad treedt op mr. A. Heering, Hoofd-Commies bij de Afdeling Sociale Bijstand van het Ministerie voor Sociale Zaken, Zeestraat 73, Den Haag.

In zoverre dit belangrijke rapport.

Dezerzijds wordt er nog het volgende aan toegevoegd:

Wanneer in onze afdelingen vragen rijzen ten opzichte van de gezinsverzorging, dan vertrouwen we, dat onze afdelingen zich dadelijk in verbinding zullen stellen met ons Centraal Bureau. Wij achten het van belang, de gezinsverzorging zoveel mogelijk te bevorderen. Wil echter deze gezinsverzorging slagen, dan dienen zich genoeg meisjes aan te melden, die bereid zijn, zich te laten opleiden en dit beroep te kiezen. In verband hiermede wijzen we op de oproep van Volksherstel Amsterdam in dit nummer.

Volksherstel Amsterdam deelt ons mee, dat op 1 November 1945 de eerste opleiding is begonnen en dat sindsdien twee groepen deze cursus hebben door-

lopen en nu in Amsterdamse gezinnen werken. In Januari 1947 hoopt men met een derde groep te kunnen beginnen.

De cursus duurt zes maanden. De eerste drie maanden zijn grotendeels op de theorie, de laatste drie op de practijk ingesteld. Het huishoud-onderwijs wordt gegeven op de Amsterdamse Huishoudschool, de sociale vakken in het opleidingshuis. Gedurende de opleiding wonen de meisjes in internaatsverband, daar dit voor de toerusting en de vorming tot dit beroep onontbeerlijk wordt geacht.

Nogmaals, wil de gezinsverzorging slagen, dan dienen zich genoeg leerling-gezinsverzorgsters beschikbaar te stellen. In verband hiermede richt ik gaarne een oproep tot de jongeren in onze kringen, om zich voor dit beroep en voor deze opleiding beschikbaar te stellen. Het gaat hier om een zware, moeilijke, maar mooie taak. Wij mogen niet achterblijven en daarom, neemt de propaganda voor die opleiding ter hand!

P. C. F.

WIE DE JEUGD REDT, REDT DE MAATSCHAPPIJ

Vol verwachting klopt mij 't hart.....

In het Novembernummer deed ik een oproep aan onze abonné's, om **een extra bijdrage van een gulden voor het misdeelde kind.** Ik zette uiteen, dat onze Stichting hoopt, binnen korte tijd uitvoering te geven aan haar voornemen, om de zorg voor voogdijkinderen te aanvaarden en deze kinderen, door middel van onze afdelingen, in gezinnen onder te brengen. Voor deze kinderen riep ik de bijzondere belangstelling van al onze abonné's in en ik verzocht hen, om op de dag der verrassingen, de 5e December, allen een extra bijdrage van een gulden te storten voor dit doel. Deze oproep schijnt succes te zullen hebben. Het is nog lang geen 5 Dec. maar nu reeds bereiken ons reacties op onze roep. Neen, lezers, het is nog geen stroom, het is nog slechts een stroompje, maar toch, het begin is er.

We ontvingen reeds postwissels, de giro bracht verrassingen, guldens werden op ons bureau bezorgd. De spontanen, zij reageerden! Is het niet begrijpelijk dat ik constateer: Vol verwachting klopt mij 't hart.....! Maar er zijn er ook, die niet zo spontaan reageren, die wel het voornemen hadden het te doen, maar het uitstelden en het toen vergaten. Tot hen zeg ik: „Het is nog niet te laat! 1946 is nog niet ten einde. U bent nog in de gelegenheid het jaar goed af te sluiten en ook Kerstmis komt nog."

Daarom nogmaals! Het is nog niet te laat. We leggen nog geen extra boete op, echter, doe het thans dadelijk.

Voor het misdeelde kind! Stuur uw postwissel ad *f* 1.— (een veelvoud mag ook) aan ons adres: „Humanitas", Frederiksplein 46, of stort op Stichting voor Maatschappelijk Werk, Frederiksplein 46, gemeente-giro S. 602 (bij gebruikmaking van de postgiro storten op 13500 ten behoeve van gemeente-giro Amsterdam S. 602).

Aan degenen, die hun bijdrage reeds zonden nu al een hartelijk woord van dank; voor degenen, die dit nog niet deden, klinke nog eens de oproep: **Voor het misdeelde kind een gulden!**

Wie de jeugd redt, redt de maatschappij! Wij rekenen op al onze abonné's!

P. C. F.

DE KINDERBIJSLAGWET

Een vraag!

Neen, het is niet de bedoeling om hier een uitvoerige beschouwing te geven over de Kinderbijslagwet, die kortgeleden door de Tweede Kamer der Staten-Generaal is aanvaard. Het gaat ons slechts om een enkele vraag en dat is deze:

„Aan wie wordt de kinderbijslag uitgekeerd voor kinderen, wier ouders zijn ontzet uit, of ontheven van de ouderlijke macht?"

Wordt dit geld gegeven aan de Verenigingen, die met de voogdij over de kinderen zijn belast, of wordt dit uitbetaald aan de ouders, aan wie de ouderlijke macht werd ontnomen?

„Is hier", zo vragen wij verder, „rekening gehouden met deze groep, of is dit een vergeten hoofdstuk?"

Het zou toch al te dwaas zijn, wanneer, wat wij vrezen, deze bijslag zou worden uitbetaald aan de ouders, die inderdaad hun kinderen niet verzorgen. Voor de Voogdijverenigingen betekent, wanneer hiervoor geen bepaling in de Wet is opgenomen, dit een aanmerkelijke tegenslag.

Herhaaldelijk wezen wij erop, dat de Voogdijverenigingen met grote financiële moeilijkheden te kampen hebben. Deze bijslag van *f* 2.40 per week zou van grote betekenis kunnen zijn. Wij stellen slechts de vraag: „Misschien is een van onze deskundige lezers bereid en in staat om onze ongerustheid weg te nemen?"

Mocht dit niet het geval zijn, dan de vraag aan den Minister van Sociale Zaken: „Is er thans nog niet een mogelijkheid om, wanneer hier inderdaad een euvel valt te constateren, dit te verhelpen?"

Burgemeester en Wethouders van Jutphaas roepen sollicitanten op voor de betrekking van

MAATSCHAPPELIJK WERKSTER

op arbeidersovereenkomst naar burgerlijk recht.

Salaris inclusief de bekende toelagen *f* 2200.—, met vier éénjaarlijkse verhogingen tot *f* 2400.—, vermeerderd met *f* 120.— overbruggingstoelage.

Practische ervaring wordt vereist, terwijl diploma maatschappelijk werk en/of ziekenverpleging tot aanbeveling strekken.

Sollicitaties (op zegel) binnen 10 dagen na de verschijning van dit blad te richten aan den Burgemeester.

GEDIPLOMEERD GEZINSVERZORGSTER ! ! !
HET BEROEP VAN DE TOEKOMST ! ! !

Het beroep voor meisjes van 20-30 jaar met huishoudelijke aanleg en liefde tot

SOCIAAL WERK

Geldt dat ook voor U?

Meldt U dan direct aan het opleidingshuis van Eeghenstraat 66, Amsterdam, tel. 97492. Het aantal plaatsen is zeer gering. Aanvang cursus Januari a.s.

Opleiding zowel als kost en inwoning (in internaat) gedurende 6 maanden gratis.

Vraagt de brochure „Helpende Handen" bij het bureau Gzinszorg van de Stichting „Volksherstel Amsterdam", Raamgracht 4, tel. 32600.

BELANGRIJK BERICHT!
AFD. AMSTERDAM:

Algemeene vergadering, te houden op Woensdag 15 Januari a.s. in het A.J.C.-gebouw, Keizersgracht 717. Aanvang: 20.— uur.

Toegang voor bestuurders, district-bestuurders, medewerkers en begunstigers.

N.V. DE ARBEIDERSPERS - AMSTERDAM